

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีขั้นตอน และผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักสูตร การบริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนรู้ ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การ ประเมินผล และการประกันคุณภาพ ตามทัศนะของหัวหน้างานหลักสูตรการเรียนการสอน และ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักสูตร การ บริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนรู้ ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้างานหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง และประเภทของสถานศึกษา
3. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนการ เรียนการสอนจำนวน 4 คน จาก 4 สถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 24 คน จาก 4 สถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 232 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง และประเภทของสถานศึกษาที่ข้าราชการครูปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 53 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายความเรียงเพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติของความแปรปรวน (F-test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูสามารถสรุปได้ ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 89.23 มีสถานภาพเป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขา งาน คิดเป็นร้อยละ 9.23 และมีสถานภาพเป็นหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรฯ คิดเป็นร้อยละ 1.54 โดยสังกัดวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ คิดเป็นร้อยละ 41.92 สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ คิดเป็นร้อยละ 22.69 สังกัด วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 และสังกัดวิทยาลัยการอาชีพพิชัย คิดเป็นร้อยละ 14.23

ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครู พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมาก

ไปน้อย คือ ด้านการประเมินผลมากที่สุด รองลงมา คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากรตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า

โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขางานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2.1.1 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยโดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขางานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.2 ด้านการบริหารจัดการวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยโดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขางานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขางานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.4 ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้ที่เป็นหัวหน้า

แผนกวิชา/สาขาวิชา และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรพบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนากการเรียนการสอน ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขาวิชา และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.6 ด้านการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนากการเรียนการสอน ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขาวิชา และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.1.7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนากการเรียนการสอน ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขาวิชา และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิติต์เพื่อรองรับการเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นของครูแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีระดับการบริหารงานไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.2.1 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 6 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะและคู่มือครูได้อย่างเหมาะสมรวดเร็ว เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร ข้อ 8 สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สามารถฝึกทักษะการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ข้อ 9 สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สามารถฝึกทักษะการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ และข้อ 10 มีการประเมินหลักสูตรและพัฒนากหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

2.2.2 ด้านการบริหารจัดการวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิชาการ ข้อ 2 กระจายอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามหน้าที่ที่รับผิดชอบไปยังแผนกวิชา/สาขาวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน ข้อ 3 ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 4 สนับสนุนการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารจัดการวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อ 6 สร้างขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง และ ข้อ 8 มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ยกเว้นข้อ 7 ปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร มีระดับการบริหารงานด้านด้านการบริหารจัดการวิชาการไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อ 3 ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายในทุกสาขาวิชา ข้อ 4 สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนหรือสถานประกอบการ ข้อ 5 ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อ 7 จัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในทุกสาขาวิชา สำหรับข้อรายการอื่นนอกจากนี้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2.4 ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 กำหนดนโยบายให้บุคลากร/ผู้เรียนและชุมชนใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านการค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา และข้อ 2 จัดให้มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์โดยเฉพาะ เพื่อให้บริการแก่บุคลากร ผู้เรียนและชุมชน ส่วนข้อรายการอื่นนอกจากนี้ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรที่ทุ่มเทเวลาในการสร้างสรรคกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อ 6 ส่งเสริมให้บุคลากรปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สำหรับข้อรายการอื่นๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2.6 ด้านการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อรายการที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ข้อ 6 กำหนดนโยบายให้ครูแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนข้อรายการอื่นๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2.7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 โดยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินผลมากที่สุด รองลงมา คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากรตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี แก้วห้าประการ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสิทธิ จันทระเนตร (2542 : 4) พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2540 :25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ผลการศึกษาค้นคว้าที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ที่กำลังจะก้าวสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ซึ่งพรบ.อาชีวศึกษา เพิ่งได้มีผลการบังคับใช้เมื่อปี 2551 และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นเช่น ความพร้อมของสถานศึกษาซึ่งถือได้ว่ากำลังอยู่ในกระบวนการและขั้นตอนของการเริ่มดำเนินการ และเป็นช่วงของการทดลองบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละจังหวัดจึงทำให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรใน

สถานศึกษาเกิดความตระหนักและตื่นตัวและพร้อมที่จะพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า

โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นหัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชา/สาขางานมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ ผู้ที่เป็นครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ด้านเดชา (2543 :บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา ตามทัศนะของหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีตำแหน่งต่างกัน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัณฑิต บุญทาศรี (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของหัวหน้างานและอาจารย์ช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาค้นคว้าที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก บุคลากรของสถานศึกษาสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาโดยระเบียบปฏิบัติโดยทั่วไปแล้ว นอกจากเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาแล้ว ยังทำหน้าที่ ธุรการ หัวหน้างาน และการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษานั้นเน้นให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมซึ่งบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาทั้งสิ้น จึงมีส่วนรับรู้รับทราบเกี่ยวกับงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ดังนั้นเหตุผลนี้จึงเป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้า เพราะไม่ว่าจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้าแผนกวิชา หรือครูผู้สอนนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าสถานศึกษาต้องการพัฒนางานวิชาการให้เข้มแข็งแล้ว ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของสถานศึกษาเพราะทุกคนเข้าใจ ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องตระหนักอย่างแท้จริง

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นของครูแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีระดับการบริหารงานไม่แตกต่างกันทางสถิติ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ ด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในหมวด 6 ที่กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานประจำปีเสมอ (ธีระ รุญเจริญ, 2546 : 159) ดังนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการให้สัตยาบัน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคมในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามวิสัยทัศน์ และปรัชญาของสถานศึกษา นอกจากนี้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาตรฐาน จำนวน 7 มาตรฐาน 43 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมในการจัดการศึกษาทั้งระบบจะช่วยสร้างความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2.2.1 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 6 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ฐานสมรรถนะและคู่มือครูได้อย่างเหมาะสมรวดเร็ว เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร ข้อ 8 สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สามารถฝึกทักษะการเรียนรู้สู่ การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ข้อ 9 สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ฐานสมรรถนะที่สามารถฝึกทักษะการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ และข้อ 10 มีการประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ซึ่ง ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นเช่นนี้เพราะว่าอาจเนื่องมาจากบริบทของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา อุดรดิตถ์นั้นมีความใกล้เคียงกันมากแต่ด้วยลักษณะการจัดการเรียนการสอนตามแต่ละประเภท ของสถานศึกษานั้นมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่าง ชัดเจนแตกต่างกันตามลักษณะของสาขาวิชาและลักษณะหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะดังนั้น จึงสรุปได้ว่าทุกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็น

วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์และวิทยาลัยการอาชีพพิชัยมีแนวทางการบริหารงานหลักสูตรแตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษา

2.2.2sด้านการบริหารจัดการวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิชาการ ข้อ 2 กระจายอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามที่รับผิดชอบไปยังแผนกวิชา/สาขาวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน ข้อ 3 ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 4 สนับสนุนการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารจัดการวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อ 6 สร้างขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง และ ข้อ 8 มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ยกเว้นข้อ 7 ปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร มีระดับการบริหารงานด้านด้านการบริหารจัดการวิชาการไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ (Whole-School Approach) (สุพล วังสินธุ์, 2545 : 12–14) และยังสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เร่งเสริมสร้างขีดความสามารถของสถานศึกษาในการบริหารจัดการ โดยการรวมกลุ่มสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อผนึกกำลังในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การเกื้อกูล และร่วมมือทางด้านวิชาการ เพื่อสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษา

2.2.3sด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ 3 ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายในทุกสาขาวิชา ข้อ 4 สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนหรือสถานประกอบการ ข้อ 5 ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อ 7 จัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในทุกสาขาวิชา สำหรับข้อรายการอื่นนอกจากนี้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรเพื่อให้ข้าราชการครูในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันเป็นบุคลากรมืออาชีพ นอกจากนี้การพัฒนาครูผู้สอนในปัจจุบันมีวิธีการที่หลากหลาย มีแหล่งเรียนรู้มากมาย หาได้อย่างสะดวกและรวดเร็วโดยเฉพาะครูผู้สอนที่มีความรู้ด้าน ICT จะสามารถค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาความรู้

ความสามารถ และส่งผลต่อการส่งผลงานเข้าประกวดและการขอตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นเพื่อเป็นการยกระดับตนเอง และเพื่อการได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นต้น ดังที่ดั่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 1) ได้กล่าวถึง ครูผู้สอนไว้ดังนี้คือ ครูผู้สอนมีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2.4 ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 กำหนดนโยบายให้กับบุคลากร/ผู้เรียนและชุมชนใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านการค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา และข้อ 2 จัดให้มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์โดยเฉพาะ เพื่อให้บริการแก่บุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ส่วนข้อรายการอื่นนอกจากนี้ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับชุกส์กรวิชญ์ แสนปัญญา (2546 : 43) กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและสนองต่อการปฏิรูปการศึกษา เพราะห้องสมุดสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ที่มีการจัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่เด็กตามการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรใหม่ สรุปได้ว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของข้อมูล สื่อวัสดุ และประสบการณ์ความรู้ต่างๆ ที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เรียนและครูผู้สอนสามารถแสวงหาความรู้ได้ตามที่ต้องการ

2.2.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ข้อ 1 สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรที่ทุ่มเทเวลาในการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ และข้อ 6 ส่งเสริมให้บุคลากรปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สำหรับข้อรายการอื่นๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาครูผู้สอนของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 133) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูผู้สอน เน้นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ความสามารถของครูผู้สอนตลอดจนให้แนวความคิดใหม่ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพดีขึ้น และส่งผลให้สถานศึกษามีผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรของพนัส หันนาคินทร์ (2542, หน้า 80) กล่าวถึง หลักการ เหตุผล และความจำเป็นที่องค์กรจะต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานนั้นคือ ประสิทธิภาพขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการทำงานก็ย่อมขึ้นอยู่กับโอกาสที่เขาจะได้พัฒนาตัวเอง

ซึ่งอาจเป็นไปได้ด้วยความสมัครใจ หรือองค์การจัดหาโอกาสให้แก่เขาที่จะพัฒนาตนเองตาม จุดมุ่งหมายขององค์การนั้น

2.2.6 ด้านการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยข้อรายการที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ข้อ 6 กำหนดนโยบายให้ ครูแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนข้อ รายการอื่นๆ นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบทบาทและหน้าที่ของ ผู้บริหารในด้านการวัดและประเมินผล ของอัมภา บุญช่วย (2537 : 131) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของ ผู้บริหารกับการวัดและประเมินผล คือการส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้จักหลักการและวิธีการวัดผล และ ประเมินผล นอกจากนั้นตัวผู้บริหารเองต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผล และประเมินผลด้วย เพราะ จะได้เข้าใจและสามารถแนะนำผู้สอนได้ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 24-25) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อันเป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และ ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

2.2.7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีระดับความ คิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดย กำหนดให้ทุกสถานศึกษา ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพ การศึกษา จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรศึกษา ทำความเข้าใจถึงเรื่องของการประกันคุณภาพ หลักการและกระบวนการของการประกันคุณภาพ และแนวการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การประกันคุณภาพสามารถ เป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ได้ กำหนดไว้ ซึ่งตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นไปสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษาจะต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานใหม่ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 7 มาตรฐาน 43 ตัวบ่งชี้ ดังนั้นเรื่องของการประกันคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่ทั้งผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นั้นต้องตระหนักและให้ความสำคัญและถือว่างานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจหลักของการ บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการให้มากขึ้น ส่วนการมอบหมายงานแก่ข้าราชการครู ที่นอกเหนือจากงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรให้เท่าที่จำเป็น และควรให้ความสำคัญกับงานสอนมากกว่างานด้านอื่น จัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้านได้ดีขึ้น และผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ผู้บริหารควรจัดประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร และให้ทุกฝ่ายร่วมมือวางแผนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง และชุมชนรวมไปถึงสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาในตัวแปรอื่น ๆ เช่น จังหวัดหรือภูมิภาค เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารระดับสูงในการตัดสินใจจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา